

EXKURZE „GEOGRAFIE V PRAXI“ 2015

18. – 22. května 2015

Geografický ústav pořádá každoročně exkurze, na kterých studenti magisterského studia zavítají do organizací, které zaměstnávají geografy. Tato tradice byla založena v roce 2011 jako součást projektu OPVK „Geoinovace“.

Exkurze v roce 2015 začala v pondělí 18. května na Městském úřadě v Pohořelicích, kde nás Mgr. Martin Braun seznámil s peripetiemi současného “mezioperačního” období z pohledu **Místní akční skupiny (MAS) Podbrněnsko**. Diskuse se nejvíce stáčela ke *Strategii komunitně vedeného místního rozvoje MAS Podbrněnsko*, která byla zpracována v loňském roce a na jejímž zpracování se rozhodující měrou podíleli absolventi a studenti Geografického ústavu. Překvapením pro některé bylo uznání existence vlivu poválečného odsunu na dnešní rozvoj dotčených obcí. Protože plánovaná návštěva u paní místostarostky byla zrušena, šli se někteří účastníci exkurze místo čekání na autobus podívat na černý kříž – památník vyhnání; konstatovali, že poválečné události a jejich význam pro dnešek by si zasloužily důstojnější pomník než „obyčejný kříž u silnice“.

Odpoledne na **Regionální rozvojové agentuře jižní Moravy** nás přivítala silná sestava geografů tří generací: RNDr. Pavel Grégr, Mgr. Jan Hladík a Mgr. Jan Kuchyňka. V informačně nabitě prezentaci nás seznámili s proměnami, kterými RRA JM prošla v uplynulých letech (souvisely zejména s příchodem profesionálních developerských firem do regionu a založením JIC) a jejich dopady na povahu práce geografů na RRA. Z horních Žabovřesk jsme se rychle přesunuli do dolního Králova Pole, kde na nás čekala Mgr. Pavla Štěpánková s prezentací o vodoprávní problematice a úkolech geografů v projektech **Výzkumného ústavu vodohospodářského TGM, v.v.i.** Nejvíce pozornosti bylo věnováno mapování důsledků povodní a prognózám povodňového rizika.

Celé úterý 19. května jsme strávili v Moravském krasu ve společnosti pracovníka **Správy CHKO Moravský kras** (a absolventa GÚ) Mgr. Zdeňka Hejkala. Program začal prezentací o úkolech a činnosti Správy CHKO v její budově v Blansku. Z Blanska jsme se přesunuli autem Správy a vlastními auty do Rudic, kde následovala terénní část v okolí Rudického propadání. Hlavním tématem bylo čištění vod z povodí Jedovnického potoka, které protékají jeskyní Býčí skála. Přestože tento problém je řešen různými opatřeními už desítky let, vznikají hydrologické situace, které opakovaně svádějí do ponoru nečištěné vody, kaly i odpad z dřívější průmyslové výroby (struska). O závažnosti problému jsme se v prostoru nad propadáním přesvědčili na vlastní oči a nosy. Aktuálně přijatou strategií řešení tohoto problému je stavba velké ČOV v Jedovnicích, do které budou svedeny i odpadní vody z Rudic a obcí nad Jedovnicemi. Stavba jedovnické ČOV už začala a to až v „nekrasovém“ měřítku, jak jsme se na místě a v doprovodu pojíždějících tatrovek přesvědčili.

Kontextem tohoto problému i dalších, které Správa CHKO Moravský kras řeší, je jednak omezená personální kapacita Správy CHKO (jen sedm zaměstnanců) a její rozpočet, a jednak to, že v rámci ČR jde o unikátní území (žádné jiné chráněné území není tak výrazně hydrologicky ovlivňováno sousedními nechráněnými územími jako CHKO Moravský kras).

Ve středu jsme se sešli v Líšni v budově **Centra dopravního výzkumu, v.v.i.**, kde nás čerstvý absolvent GÚ Mgr. Marek Tögel v profesionální a zvláště pro nás připravené prezentaci seznámil s těmi typy dopravního výzkumu, na kterých se podílejí geografové. CDV v uplynulých letech rychle vyrostlo v robustní výzkumnou organizaci, která ve čtyřech

divizích zaměstnává na 150 pracovníků. Marek Tögel nás ujistil, že šestice absolventů Geografického ústavu se mezi nimi rozhodně neztratí. Exkurze na CDV skončila v simulační laboratoři.

Odpoledne nás přivítal Mgr. Richard Hubl na **Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod**. Svým typicky kritickým a informačně nabitým pohledem nám představil architekturu operačních programů v novém programovém období (2014 – 2020), s důrazem na *Integrovaný regionální operační program*, a důsledky, které z toho vyplývají pro regionální politiku i činnost Regionální rady. K důsledkům centralizace řízení regionálních operačních programů patří i to, že noví absolventi GÚ na Regionální radě stěží najdou uplatnění, a že náplní nových pracovních pozic, které budou vznikat na Centru regionálního rozvoje (CRR), bude spíše jen administrace projektů a ne koncepční řízení programu.

V **Kanceláři strategie města Magistrátu města Brna** nás v pozdním odpoledni přivítal Mgr. Jan Zvara, aby nás seznámil se *Strategií pro Brno* a úkoly, které geografové v tomto strategicky-rozvojovém oddělení magistrátu řeší. V následující diskusi zazněl mimo jiné postřeh, že kompetence úředníků a schopnost ovlivňovat prostorový rozvoj města odborníky rostou s klesající odborností volených komunálních politiků (a že současné volební období je v tomto ohledu příznivé). Po skončení diskuse jsme se společně přesunuli do brněnského **Urban centra**, kde následovala přednáška vedoucí Kanceláře ing. Dr. Marie Zezůlkové a geografa ing. Petra Šašinky o problémech plánování prostorového rozvoje brněnské aglomerace v institucionálním kontextu, kde chybí organizace zastřešující či reprezentující toto území. Následovala živá diskuse, do níž přispěli i přítomní urbanisté a politici.

Čtvrtek jsme zahájili na **Ústavu územního rozvoje**, kde nám RNDr. Vladimíra Labounková, Mgr. Jan Drbušek a ing. Igor Kyselka představili pestré portfolio řešených úkolů. Diskuse se protáhla, tak nám nezbylo než rychle přeběhnout na blízký **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, kde na nás čekal ing. Pavel Fišer, vedoucí Oddělení strategického rozvoje Odboru regionálního rozvoje. V informačně bohatém vystoupení nás seznámil s úkoly, které jeho oddělení řeší, rolí a pověstí geografů na krajském úřadu i aktuálními problémy, se kterými se potýká. Mezi zajímavými postřehy zaznělo i neformální rozdělení pracovníků na „tažné“, tj. pracující s určitou vizí a cílem bez ohledu na výši úvazku, a ty ostatní, a povzbudivé konstatování, že geografové zpravidla patří do první skupiny.

Odpoledne jsme cestovali do podnikatelského suburbia – technologického parku v Medlánkách. Zde, v nové budově **Jihomoravského inovačního centra**, nám Kateřina Nedvědová pomocí inovativně pojaté prezentace, vyžadující zapojení studentů, představila hlavní oblasti činnosti JIC. Diskuse, která následovala, se stočila i na možnosti spolupráce studentů s JIC, např. formou stáží, zadáváním témat diplomových prací, nebo účastí studentů na startovacích programech, podporovaných ze strany JIC.

V pátek 22. 5. byla na programu už jen přednáška ing. Josefa Slavíčka o obnovitelných zdrojích ve **Stavebním centru Eden 3000** v areálu brněnského výstaviště. Po ní následovala prohlídka technologií nízkoenergetického domu. Tato přednáška byla společná i pro studenty kurzu Využití obnovitelných zdrojů energie.

Obr. 1 Na půdě Magistrátu města Brna

Obr. 2. Ústav územního rozvoje

Obr. 3 Nad Rudickým potokem

Obr. 4 U Rudického propadání

Obr. 5 U Matušková mlýna

Obr. 6 Ústav územního rozvoje 2

Poděkování hostitelům a průvodcům:

Mgr. Martin Braun, MAS Podbrněnsko

RNDr. Pavel Grégr, Ph.D., Regionální rozvojová agentura jižní Moravy

Mgr. Jan Hladík, Regionální rozvojová agentura jižní Moravy

Mgr. Jan Kuchyňka, Regionální rozvojová agentura jižní Moravy

Mgr. Pavla Štěpánková, Ph.D., Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, v.v.i.

RNDr. Leoš Štefka, Správa CHKO Moravský kras

Mgr. Zdeněk Hejkal, Správa CHKO Moravský kras

Ing. Martin Pípa, Divize rozvoje dopravy, Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.

Mgr. Marek Tögel, Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.

Mgr. Viktor Jaroš, Odbor řízení programu, Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod

Mgr. Richard Hubl, Odbor řízení programu, Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod

Ing. Dr. Marie Zezůlková, Kancelář strategie města, Magistrát města Brna

Mgr. Jan Zvara, Ph.D., Kancelář strategie města, Magistrát města Brna

Mgr. Jan Holeček, Kancelář strategie města, Magistrát města Brna

RNDr. Vladimíra Labounková, Ústav územního rozvoje

Mgr. Jan Drbušek, Ústav územního rozvoje

Ing. Igor Kyselka, CSc., Ústav územního rozvoje

Ing. Bc. Pavel Fišer, Ph.D., Odbor regionálního rozvoje, Krajský úřad Jihomoravského kraje

RNDr. David Uhlíř, Ph.D., Jihomoravské inovační centrum

Mgr. Kateřina Nedvědová, Jihomoravské inovační centrum

Ing. Josef Slováček, Termo Comfort, s.r.o.

Podrobný program exkurze a další informace na stránkách předmětu *ZX506 Geografie v praxi*
ČR v IS MUNI: <https://is.muni.cz/auth/ucitel/?fakulta=1431;obdobi=6165>